

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Černým, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **S. A.**, narozená X
státní příslušnost Bělorusko
pobytem X
zastoupena obecným zmocněncem, Organizací pro pomoc uprchlíkům, z.
s.
sídlem Poděbradská 5, 190 00 Praha 9
jednající pověřenou zaměstnankyní Mgr. E. Š.

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolu 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 7. 2024, č. j. OAM 205/ZA-ZA11-2024,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 7. 2024, č. j. OAM-205/ZA-ZA11-2024, jímž bylo ve věci mezinárodní ochrany rozhodnuto tak, že se žalobkyni podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), mezinárodní ochrana neuděluje.

Žaloba

2. Žalobkyně v žalobě a jejím doplnění ze dne 24. 3. 2025 uvedla, že v předcházejícím řízení o udělení mezinárodní ochrany byla zkrácena na svých právech tím, že žalovaný porušil ustanovení § 2 odst. 1, § 3, § 50 odst. 2, odst. 4, § 52 a § 68 zákona č. 500/2002 Sb., správního řádu, ustanovení § 12 a § 14a zákona o azylu, článek 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a články 31 a 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků. Žalobkyně žalovanému vytýkala, že nedostatečně vyhodnotil situaci v Bělorusku, zejména stále se utužující autoritářský režim. Žalovaný si dle názoru žalobkyně neopatřil dostatečné množství informací, když čerpal pouze z dokumentů vypracovaných Ministerstvem vnitra. Dále žalobkyně namítala, že žalovaný mezi podklady nezařadil informace Švédské migrační služby: Bělorusko ze dne 20. 2. 2024, z níž v obdobných případech obvykle vychází. Žalovaný se nezabýval posouzením pozice žalobkyně jako ženy ukrajinské národnosti, která v Bělorusku nežije už řadu let a tím, co jí hrozí po návratu do Běloruska a nevěnoval se vůbec situaci osob, které dlouhodobě pobývaly v zahraničí, navíc v zemi, která je v Bělorusku vnímána jako nepřátelská. Odkázala přitom na report Freedom House „Nations in Transit 2024 – Belarus“, ze kterého by dle názoru žalobkyně mělo vyplývat, že Běloruská velvyslanectví odmítají svým občanům vydávat nové cestovní doklady, čímž je nutí k návratu do Běloruska, kde jim však hrozí, že odtud nebudou moci odjet, případně, že budou zadrženi, uvězněni a stíháni. V září 2023 byl vydán dekret prezidenta, kterým byly pozastaveny konzulární služby v zahraničí, jehož hlavním účelem je dostat Bělorysy v zahraničí do obtížné situace a trestat je. Lidé, kteří se vrací, aby si prodloužili pasy se dostávají do podezíravosti a Organizace zná desítky případů, kdy byli lidé po návratu zatčeni. V Bělorusku byl přijat nový zákon, který stanovuje speciální daň pro osoby, které dlouhodobě nežily v Bělorusku, a který by mohl pro žalobkyni znamenat nebezpečí diskriminačního zadlužení vůči státu a zamezení její integrace v běloruské společnosti. Bratru žalobkyně, který žije na Ukrajině, běloruské úřady vyhrožovaly, že pokud vstoupí aktivně do války, stihne jeho rodinu žijící v Bělorusku přísný trest. Sama žalobkyně zažila diskriminaci z důvodu své ukrajinské národnosti, když v roce 2021 měla incident na běloruských hranicích, který byl zachycen na video, a který by mohl spadat pod „urážku policisty“ a „diskreditování státních institucí nebo symbolů“, za které běloruské soudy občany odsuzují. Žalobkyně uvedla, že běloruská policie v posledních letech opakovaně kontaktovala její sestru a ptala se jí, kde žalobkyně je, a že běloruské ministerstvo je povinno monitorovat pohyb občanů pracujících v zahraničí a pracovní agentury musí hlásit osoby, které se nevrátí za zahraničí dle nahlášeného harmonogramu, odkázala přitom na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. 11. 2024, č. j. 4 Az 10/2024-24, kterým bylo zrušeno rozhodnutí žalovaného v obdobném případě pro nedostatečné zohlednění informací o tom, že běloruské úřady monitorují pohyb občanů pracujících v zahraničí. K tomu žalobkyně uvedla, že podle informací sdílených běloruskými občany, jsou občané, kteří se vrátili zpět do země předvoláváni na KGB, o tom hovoří i informace OAMP, ale žalovaný ji v napadeném rozhodnutí vůbec nezmiňoval. Žalovaná žalovanému vytkla také, že se nezabýval situací neúspěšných žadatelů o azyl a poukázala přitom na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. 11. 2024, sp. zn. 21 Az 8/2024. V citovaném rozsudku soud vytkl žalovanému, že vycházel ze zprávy OAMP, ze které není patrné, jakému riziku čelí po návratu do vlasti osoby, jejichž blízcí obdrželi v zahraničí mezinárodní ochranu. Dále

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

žalobkyně odkázala na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. 3. 2025, sp. zn. 13 Az 26/2024 (pozn. soudu: ke dni rozhodnutí soudu není k dispozici písemné vyhotovení citovaného rozhodnutí), jímž bylo zrušeno rozhodnutí žalovaného o neudělení mezinárodní ochrany v případě běloruské občanky, která nebyla politicky aktivní, ale návratu do Běloruska se obávala z důvodu jejího dvanáctiletého pobytu v zahraničí.

3. Dále žalobkyně namítala, že její zdravotní stav je špatný a nadále se zhoršuje, když dne 30. 7. 2024 byla na urgentním příjmu s urputnou bolestí hlavy (po vyšetření byla propuštěna) a v minulosti utrpěla zlomeninu obratle, dne 5. 9. 2024 byla na vyšetření na ortopedii a ke dni podání žaloby očekávala termín rehabilitace. Ve svém zdravotním stavu žalobkyně spatřovala důvod zvláštního zřetele hodný pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. K tomuto bodu žalobkyně odkázala na rozsudek ze dne 11. 11. 2024, sp. zn. 21 Az 8/2024, a uvedla, že správní orgány měly hodnotit i délku jejího pobytu, vysoký věk a nemožnost vyřídit si standardní pobytové oprávnění v České republice. Žalobkyně uvedla, že nařízením vlády č. 55 byla omezena možnost získání pobytového oprávnění pro občany Běloruska čistě na víza a dlouhodobé pobyty za účelem sloučení rodiny a studia.

Vyjádření žalovaného k žalobě

4. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě označil námitky žalobkyně za neopodstatněné, neboť žalobkyní prezentované skutečnosti nemohly být vyhodnoceny jako důvod k udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný uvedl, že žalobkyně nepodložila v žalobě tvrzená pochybení žalovaného patřičnou argumentací, která by důvodnost dokládala. Žalovaný věc meritorně posoudil a na právech žalobkyni nezkrátil, dle jeho závěrů žalobkyně nebyla v Bělorusku vystavena pronásledování a stejně tak žalovaný neshledal, že by jí v případě návratu hrozilo skutečně nebezpečí vážné újmy. Žalovaný vyjádřil názor, že skutečnost, že žalovaný neshledal žalobkyní předložené obavy důvodnými z hlediska kritérií mezinárodní ochrany, nečiní posouzení žádosti a výsledné závěry žalovaného věcně či právně nesprávnými. Žalovaný si pořídil pro své rozhodnutí podklady, se kterými byla žalobkyně seznámena a ke kterým se žalobkyně mohla vyjádřit a případně navrhnout doplnění.
5. K tvrzenému incidentu žalobkyně na hranicích žalovaný uvedl, že k incidentu došlo při vycestování z Běloruska v roce 2021 a přestože tvrzené negativní vyjádření žalobkyně o prezidentu Lukašenkovi bylo zaznamenáno pohraničníky, bylo jí umožněno zemi opustit, aniž by za své výroky byla jakkoli sankcionována. Až na popsany ojedinělý incident žalobkyně v Bělorusku žádné problémy se státními orgány neměla a politicky aktivní nebyla. Žalovaný tak dospěl k závěru, že sepsáním úředního záznamu byla věc vyřešena. Žalovaný neshledal důvodnými ani obavy žalobkyně z návratu v souvislosti se svým dlouhodobým pobytem v zahraničí a trvalým pobytem na Ukrajině. Vztah žalobkyně k Ukrajině žalovaný označil za legitimní a k tomu uvedl, že nelze usuzovat zvýšený zájem běloruských orgánů o osobu žalobkyně vzhledem k tomu, že má na Ukrajině povolený pobyt, kde se narodila a má rodinu. Nadto žalobkyně opustila Bělorusko v roce 2009 z důvodu sňatku, nikoli z politických důvodů.
6. Žalobkyní prezentované zdravotní důvody, které trvají od roku 2022, žalovaný dostatečně posoudil a neshledal je důvodnými pro udělení humanitárního azylu. Žalovaný si vyžádal zdravotní dokumentaci žalobkyně a z ní zjistil, že žalobkyně absolvovala léčbu zlomeniny obratle, v přijímacím středisku jí však nebylo provedeno žádné speciální vyšetření ani předepsána žádná léčba a byla hodnocena jako soběstačná. Žalovaný dospěl k závěru, že

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

pospané zdravotní problémy nejsou takového rázu, aby ji ohrožovaly na životě a neumožňovaly jí vycestovat, sama žalobkyně pak v průběhu správního řízení uvedla, že zdravotní péče v Bělorusku je dobrá. Žalovaný tak u žalobkyně důvody zvláštního zřetele hodné pro udělení humanitárního azylu neshledal.

7. Dále žalovaný uvedl, že napadené rozhodnutí reflektuje stav věci řádně zjištěný ke dni jeho vydání a žádnými vadami netrpí a navrhl, aby soud žalobu žalobkyně zamítl. K doplnění žaloby se žalovaný nevyjádřil.

Správní spis

8. Ze správního spisu soud zjistil následující podstatné skutečnosti. Dne 6. 2. 2024 podala žalobkyně žádost o udělení mezinárodní ochrany. Dne 15. 2. 2024 poskytla žalobkyně údaje potřebné k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Konkrétně sdělila, že se narodila na Ukrajině, je ukrajinské národnosti a je Běloruskou státní příslušnicí, hovoří česky, ukrajinsky a rusky. Vyznává pravoslavné křesťanství, není členkou žádné politické strany a není politicky aktivní. Je vdaná za státního příslušníka České republiky, ale od roku 2012 s ním není v kontaktu. Má dospělého syna, který je rakouským státním příslušníkem a žije v Rakousku. Ke svému zdravotnímu stavu uvedla, že po zlomenině obratle trpí bolestmi zad a z vysokého tlaku se jí točí hlava. Soudně trestána nebyla. Z Běloruska odcestovala v roce 2009 za účelem sňatku, pravidelně se tam vracela kvůli vyřizování dokladů, naposledy v květnu 2021. Od roku 2009 měla přechodný pobyt v České republice a od roku 2020 měla povolený trvalý pobyt na Ukrajině. Na Ukrajině byla naposledy v roce 2023, při návratu ji Polsko odmítlo vpustit na své území kvůli absenci víza, tak přicestovala přes Slovensko. V České republice žádala o azyl v letech 2015 a 2021. Důvodem její současné žádosti o mezinárodní ochranu je, že kvůli válce nemůže žít na Ukrajině, v Bělorusku se obává zatčení a v České republice má příbuzné.
9. Do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 15. 2. 2024 žalobkyně uvedla, že se v roce 2009 seznámila s manželem v Rakousku a odjela do České republiky za účelem uzavření sňatku. V České republice měla přechodný pobyt za účelem sloučení rodiny, manžel ale v roce 2012 odešel a žalobkyni tak nebyl prodloužen pobyt. Situaci řešila vyřizováním různých víz. Nepracovala, živili ji syn, přítel a kamarádi, pronajímala byty. V roce 2015 žádala o mezinárodní ochranu, protože neměla legální pobyt a chtěla zde zůstat. V roce 2021 žádala o mezinárodní ochranu z důvodu nemoci a pandemie. V roce 2023 odjela na Ukrajinu, aby si vyřídila občanství, ale neměla ověřený trestní rejstřík z Běloruska, žila u matky a sestry a léčila se v lázních. Na Ukrajině je složitá situace kvůli válce, služby a úřady nefungují, jako za normálního stavu, je tam korupce. Manžel její sestry jí nadával, že je Běloruska. Na Ukrajině zůstat nechtěla kvůli válce, tak se vrátila do České republiky. Nejprve uvedla, že jí v České republice byla udělena dočasná ochrana, poté uvedla, že její žádost o mezinárodní ochranu byla zamítnuta. Dále uvedla, že žije se synem a má invaliditu třetího stupně. Vlastní byt v Chomutově, který pronajímá. V Bělorusku má tři sestry a bratra. Při návštěvě Běloruska v roce 2020 byla svědkem toho, jak policie bila jejího synovce, ona ho bránila, ale žádné potíže z toho neměla. V roce 2021, když se vracela z Běloruska na Ukrajinu, jí na hranicích dělali problémy, ona se rozčílila a začala vykládat, že je to vina Lukašenka, byly tam kamery a je to na nich nahrané. Sestra poprosila jednoho pohraničnicka, aby se podíval do evidence a ten jí sdělil, že tam je o tom incidentu záznam. Sestra žalobkyni řekla, že jestli se vrátí do Běloruska, tak bude mít problémy. Dále

žalobkyně uvedla, že v Bělorusku panuje velký strach, začaly zde platit zákony, které pronásledují lidi žijící v zahraničí.

10. Následně bylo žalobkyni dne 19. 6. 2024 doručeno předvolání k seznámení se s podklady pro rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, žalobkyně se dostavila a svého práva využila, se spisovým materiálem se seznámila a následně doložila další podklady pro rozhodnutí, zejm. svou zdravotní dokumentaci.

Jednání

11. Při jednání dne 1. 4. 2025 žalobkyně prostřednictvím své právní zástupkyně uvedla, že rozhodnutí žalovaného považuje za nepřezkoumatelné, protože se nevypořádal s námitkami žalobkyně souvisejícími s tím, že dlouhodobě žila v zahraničí, je ukrajinské národnosti a v roce 2021 měla zmiňovaný incident na hranicích. Dále uvedla, že má za to, že si žalovaný neopatřil dostatek důkazů, a že důkazy, které si opatřil, hodnotil selektivně a vypustil skutečnosti, které by mohly podpořit tvrzení žalobkyně. Konkrétně, k hodnocení námitek žalobkyně, že pobývala dlouhodobě v zahraničí, žalovaný pracoval s informací OAMP. Tato informace uvádí povinnost pracovních agentur hlásit běloruskému ministerstvu zahraničí osoby, které se nevrátí v nahlášeném harmonogramu. Informace švédské migrační služby, s kterou žalovaný v obdobných případech také pracoval, hovoří o tom, že občané Běloruska, kteří se vrací poté, co členské státy přerušily poskytování konzulárních služeb, jsou podezíráni. Žalovaný se s obavou žalobkyně, vyjádřenou před správními orgány, že je ukrajinské národnosti, vypořádal pouze tím, že žalobkyně je ukrajinské národnosti celý svůj život a není důvod, proč by to v současné době mělo být téma pro běloruské úřady. Žalobkyně se přitom naposledy vrátila do Běloruska ještě před začátkem vpádu Ruska na území Ukrajiny, a právě válka zásadně změnila vztahy mezi Běloruskem a Ukrajinou. V informacích OAMP je přitom zmíněno, že je jakákoli podpora Ukrajiny je považována za mimořádně závažnou. Žalobkyně vyjadřovala obavy, že když naposledy vycestovala z Běloruska v roce 2021, tak měla na hranicích incident s pracovníkem pohraniční služby, při kterém kritizovala běloruského prezidenta. Žalovaný proti tomu argumentoval, že není důvod, aby žalobkyně byla postihována, když na místě k žádnému postihu nedošlo, zároveň ale neodkázal na žádné podklady, ze kterých by vyplývalo, že v Bělorusku k postihům dochází. Z podkladů opatřených žalovaným přitom vychází informace, že běloruské úřady si vedou vlastní databázi kritiků režimu a běžní občané, kteří se vyjádřili negativně k běloruské vládě, jsou zatýkáni. Žalovaný popíral, že by se to mohlo vztahovat na žalobkyni, ačkoli se jedná o projev žalobkyně, který je zaznamenán v databázi. Dále žalobkyně při jednání soudu uvedla, že žalovaný nedostatečně posoudil podmínky pro udělení humanitárního azylu. Žalobkyně má špatný zdravotní stav, žalovaný ale neposoudil, zda je žalobkyně schopna absolvovat tak dlouhou cestu do Běloruska. Zároveň neposoudil ani, zda je osobou blízkou důchodového věku, jaká je délka jejího pobytu na území České republiky a skutečnost, že běloruští občané nemají v současnosti možnost s ohledem na nařízení vlády získat standardní pobytové oprávnění. Odkázala přitom na judikaturu Městského soudu v Praze shodně jako v žalobním návrhu.
12. Žalobkyně sama při jednání soudu uvedla, že je z celé situace ve stresu, protože v Bělorusku není nikdo v bezpečí, v Bělorusku platí zákony, podle kterých mohou být občané žijící v zahraničí po návratu potrestáni a mohou platit velké pokuty, protože neplatí v Bělorusku daně. Žalobkyně dále uvedla, že má problém se synem, který žije v Rakousku. Syn má povinnost vrátit se do Běloruska a jít do armády, proto žádal o zrušení běloruského

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

občanství. Žalobkyně sama má velké zdravotní problémy, ale v Bělorusku nefunguje doprava, aby se dostala ke zdravotní péči. Žalobkyně se narodila na Ukrajině, její bratr byl vyslýchaný na KGB a ona neví proč. Neví, co má dělat, chtěla tady normálně žít a pracovat. Chtěla si udělat ukrajinský pas, ale kvůli vztahům Ukrajiny a Běloruska to nešlo. Syn ji chce vzít do Rakouska, ale na to potřebuje vízum a občanům Běloruska nyní žádné vízum nedávají. Žalobkyni volala její sestra a řekla jí, že dala její telefonní číslo běloruské policii.

13. Pověřený zástupce žalovaného odkázal na rozhodnutí a vyjádření žalovaného k žalobě. Uvedl, že zde je řádně zdůvodněno, proč žalobkyni nebyla přiznána mezinárodní ochrana, doplňková ochrana nebo humanitární azyl, a navrhl, aby soud žalobu zamítl.
14. Soud při jednání v souladu s § 52 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) provedl dokazování čtením lékařských zpráv ze dne 30. 7. 2024 a ze dne 5. 9. 2024, screenshotem z telefonu žalobkyně obsahujícího zprávu konzulátu.
15. Žalobkyně uvedla, že na provedení důkazů, které jsou zároveň součástí správního spisu, netrvá, soud tak neprovedl dokazování zprávou z vyšetření na magnetické rezonanci ze dne 18. 10. 2023 vč. fotodokumentace.

Posouzení věci soudem

16. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s.ř.s.“, která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanovení § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a ustanovení § 75 odst. 2 věty první s.ř.s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během patnáctidenní lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí dle ustanovení § 32 odst. 1 zákona o azylu. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu, nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle ustanovení § 76 odst. 2 s.ř.s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
17. Před vlastním meritorním projednáním žaloby je soud povinen se zabývat otázkou, zda jsou splněny podmínky řízení, neboť jejich nedostatek má za následek odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. K podmínkám řízení patří mimo jiné řádná žaloba obsahující žalobní body.
18. Podle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. „[ž]aloba kromě obecných náležitostí podání (§ 37 odst. 2 a 3) musí obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné.“ Podle § 71 odst. 2 věty třetí s. ř. s. přitom platí, že žalobce může rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body jen ve lhůtě pro podání žaloby.
19. V projednávaném případě soud nejprve posoudil, zda všechna žalobní tvrzení jsou přezkoumatelná, přičemž dospěl k závěru, že nikoli. Obecná tvrzení o porušení procesních práv žalobkyně ve smyslu § 2 a § 3 správního řádu, neúplném opatření důkazů žalovaným a tvrzení žalobkyně o tom, že žalovaný nedostatečně odůvodnil své rozhodnutí, nepostupoval v souladu s právním řádem ČR, zásadami a principy činnosti správních orgánů a zákon

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

vyložil chybně. Kterých zjištění, podkladů či postupu správního orgánu v rozporu se zákonem se namítaný nedostatek správního řízení týká, žalobkyně konkrétně neuvedla.

20. Náležitostmi žalobních bodů se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005–58, ve kterém uvedl: *„Žalobce je též povinen vylicít, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami. [.....] Právě vyslovené závěry však neznamenají, že bezvadným žalobním bodem je pouze takové skutkové tvrzení, které žalobce přesně subsumuje pod určitá ustanovení zákona. [.....] Žalobce tedy svá konkrétní a dostatečně individualizovaná skutková tvrzení nemusí podřazovat pod přesná ustanovení právních předpisů, vždyť přece i nadále platí, že soud zná právo.“* K totožným závěrům dospěl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu i v usnesení ze dne 20. 3. 2018, č. j. 10 Azs 65/2017–72), kde uvedl, že *„žalobní bod v azylových věcech nemůže ustat jen na obecných odkazech na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami“*. K tomu soud dodává, že není oprávněn namísto žalobkyně podřazovat pod obecná tvrzení obsažená v žalobě konkrétní skutečnosti plynoucí z obsahu soudního či správního spisu. Za této situace jsou proto tvrzení žalobkyně uvedená v čl. III. žaloby, označená jako žalobní body 1 až 10, soudně nepřezkoumatelná pro neurčitost a nejedná se tak o žalobní body podle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Konkrétní námitky týkající se nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, možnosti žalobkyně seznámit se s podklady pro správní rozhodnutí a vyjádřit se k nim, bezpečnostní situace v Bělorusku a možností udělení humanitárního azylu však náležitosti žalobních bodů splňují, a proto soud přistoupil k meritornímu přezkumu napadnutého správního rozhodnutí žalovaného.
21. Po přezkoumání skutkového a právního stavu dospěl soud k závěru, že **žaloba není důvodná**.
22. Podle ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu platí, že *azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod*.
23. V ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu je zakotveno, že *azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště*.
24. V ustanovení § 14 zákona o azylu je zakotveno, že *pokud v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu dle ustanovení § 12, tak lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu*.
25. Podle ustanovení § 14a odst. 1 zákona o azylu se *doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště*.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

26. Podle ustanovení § 14a odst. 2 zákona o azylu se za *vážnou újmu podle tohoto zákona považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.*
27. Z jednotlivých žalobních námitek se soud nejprve zaměřil na tvrzenou nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, kterou žalobkyně spatřovala v tom, že žalovaný nedostatečně odůvodnil napadené rozhodnutí co do úvah, kterými se řídil při hodnocení podkladů pro rozhodnutí a výkladu ustanovení zákona o azylu. Žalobkyně pak konkretizovala, že se žalovaný nedostatečně vypořádal s jejím odůvodněným strachem z pronásledování v Bělorusku, nepříznivým zdravotním stavem, k tomu viz níže. V této souvislosti zdejší soud poukazuje na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předesírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2010, č. j. 9 As 66/2009-46, ze dne 4. 2. 2010, č. j. 7 Afs 1/2010-53, nebo ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109). Těmto požadavkům žalovaný v projednávané věci dostál, neboť z jeho rozhodnutí je zřejmé, z jakých zjištění vycházel, jak o nich uvažoval a proč neakceptoval jednotlivé námitky žalobkyně. Nelze proto shledat, že by žalovaný ve svém rozhodnutí nějakou podstatnou okolnost opomněl zdůvodnit.
28. Soud neseznal, že by bylo žalobkyni odepřeno právo vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před vydáním rozhodnutí ve věci samé dle § 36 odst. 3 správního řádu a že si žalovaný neobstaral dostatečné množství podkladů a vycházel jen z informací, které zpracovalo Ministerstvo vnitra, jak žalobkyně v žalobě tvrdila, neboť žalobkyně se dostavila k seznámení se s podklady rozhodnutí v řízení o udělení mezinárodní ochrany, seznámila se s nimi, dostala dostatečný prostor k tomu, aby je doplnila, nebo aby navrhla jejich doplnění, a sama je i doplnila. Soud dále zhodnotil, že zjištěný skutkový stav je dostatečný a napadené rozhodnutí je v souladu s požadavky na odůvodnění rozhodnutí dle § 68 odst. 3 správního řádu.
29. Soud v této souvislosti připomíná, že břemeno tvrzení stíhá žadatele o mezinárodní ochranu (srov. též § 49a odst. 1 zákona o azylu). Pokud však jde o břemeno důkazní, to je rozloženo mezi žadatele o mezinárodní ochranu a žalovaného (správní orgán). Prokazovat svá tvrzení je povinen primárně žadatel, nicméně pouze v rozsahu předložení důkazů, které s ohledem na svou situaci předložit může, a současně je správní orgán povinen zajistit si sám k posouzení dané žádosti potřebné důkazy, které lze na základě výpovědi stěžovatele obstarat (podrobně viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, 5 Azs 66/2008–70, publikovaný pod č. 1749/2009 sbírky Nejvyššího správního soudu), a to jsou zejména relevantní, resp. adresné a zároveň důvěryhodné, objektivní a aktuální informace o zemi původu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 10. 2024 č. j. 5 Azs 73/2024–59). Dle § 23c písm. c) zákona o azylu podklady pro vydání rozhodnutí ve věcech mezinárodní ochrany mohou být přesné a aktuální informace z různých zdrojů o zemi původu. Žalovaný si vyžádal Informace OAMP – Bělorusko, Situace účastníků protestů z roku 2020, Kontroly na Běloruských hranicích, Situace běloruských občanů po dlouhodobém pobytu v zahraničí, Monitoring sociálních sítí a kontrola telefonů, Vojenská

služba, Pluk Kalinovského a dobrovolnické sbory na Ukrajině ze dne 23. 4. 2024 a Informace OAMP – Bělorusko, Bezpečnostní a politická situace v zemi, Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv ze dne 4. 7. 2023. Tyto informace vycházejí z celé řady zdrojů vč. zahraničních zpráv různých organizací a států. Žalobkyně se s těmito podklady prokazatelně seznámila a jejich doplnění co do podkladů potřebných k posouzení bezpečnostní situace a dodržování základních lidských práv a svobod v Bělorusku nenavrhl. Ze správního spisu plyne, že žalobkyně není a v minulosti ani nebyla politicky aktivní, není příslušnicí žádné politické strany, neúčastnila se ani jako pasivní pozorovatel žádných protestů proti stávající běloruské vládě a režimu v roce 2020, ani později. Do Běloruska se v minulosti pravidelně vracela za účelem vyřizování dokladů a jediný problém nastal při vycestování v roce 2021, kdy na hranicích prohlásila, že za to může Lukašenko, a jediným výstupem z incidentu je úřední záznam pohraniční stráže, kterým byla věc uzavřena. Žalobkyni bylo umožněno zemi pokojně opustit a pro svůj výrok dále stíhána nebyla. Sestra žalobkyně dle tvrzení žalobkyně předala její kontakt běloruské policii, žalobkyně však neuvedla, že by byla běloruskou policií jakkoli kontaktována a konfrontována s incidentem z roku 2021 a svým pobytem v zahraničí.

30. Soud považuje za účelné krátce shrnout závěry relevantní judikatury ve vztahu k Bělorusku. Pouhá skutečnost, že žalobkyně je státní příslušnicí země s nedemokratickým režimem, tak není sama o sobě důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, to ani po posledních prezidentských volbách, napadení Ukrajiny Ruskem či po uvalení sankcí ze strany Evropské unie. Z azylového příběhu žadatelky o udělení mezinárodní ochrany totiž musí vyplývat, že jí osobně pravděpodobně hrozí nebezpečí pronásledování podle § 12 zákona o azylu. Judikatura požaduje naplnění určitého stupně pravděpodobnosti ve vztahu k nebezpečí pronásledování podle § 12 písm. b) zákona o azylu, který označuje jako přiměřenou pravděpodobnost. O takový stupeň pravděpodobnosti se jedná tehdy, jestliže nežádoucí jednání ze strany státních orgánů země původu (např. uvěznění, zahájení trestního stíhání) není v obdobných případech ojedinělé. Nejedná se přitom o pouhé poměření, zda je pravděpodobnější, že pronásledování nastane, či že nenastane. Případné pronásledování, jemuž žadatelka byla v zemi původu již vystavena, je důležitým ukazatelem odůvodnění strachu z dalšího pronásledování, nejedná se však o nutnou podmínku. Vychází se z toho, zda osoby nacházející se v obdobném postavení jako žadatelka (s ohledem na relevantní znaky týkající se konkrétního jevu v zemi původu) jsou vystaveny pronásledování, přičemž se nejedná o ojedinělé případy. Jedním z argumentů svědčících pro závěr, že žadatelce s přiměřenou pravděpodobností nehrozí nebezpečí pronásledování, může být i její bezproblémové vycestování ze země původu. Ani ojedinělé uplatnění politických práv nemusí být považováno za natolik zásadní postoj, který by měl odůvodnit pronásledování žadatelky o azyl z důvodu uplatňování politických práv (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2018, č. j. 10 Azs 254/2017–40, bod 28 rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2014, č. j. 7 Azs 35/2014–29, usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2024, č. j. 9 Azs 128/2024–37, usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 12. 2023, č. j. 10 Azs 238/2023–30, bod 7, usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2024, č. j. 2 Azs 350/2023–27, bod 13, usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2024, č. j. 6 Azs 363/2023–31, či usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 8. 2023, č. j. 2 Azs 47/2023–19).
31. Ohledně tvrzení žalobkyně, že se návratu do Běloruska obává z důvodu své ukrajinské národnosti, neboť se narodila na Ukrajině a má zde i příbuzné, a její námitky, že se žalovaný v napadeném rozhodnutí vůbec nezabýval otázkou, jaké je postavení žalobkyně jako ženy

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

ukrajinské národnosti v Bělorusku, dospěl soud k závěru, že její námitka není důvodná. Žalovaný se ve svém rozhodnutí vůbec nezabýval otázkou, zda žalobkyni po návratu do Běloruska hrozí pronásledování či jiná újma právě s ohledem na její ukrajinskou národnost. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí omezil pouze na skutečnost, že žalobkyně měla na Ukrajině povolený trvalý pobyt, uvedl, že není důvod se domnívat, že by její povolení k pobytu na Ukrajině mělo nyní u Běloruských orgánů vzbuzovat jejich zvýšený zájem, a citoval Informace OAMP. Žalobkyně ve správním řízení sice uvedla, že je ukrajinské národnosti, netvrdila však, že by se obávala návratu do Běloruska z důvodu obav před pronásledováním a diskriminací právě z důvodu své ukrajinské národnosti. Žalovaný si obstaral informace o situaci v Bělorusku, ale v rozhodnutí nijak nehodnotil zacházení s občany Běloruska, kteří jsou ukrajinské národnosti, neboť žalobkyně nic takového jako azylově relevantní důvod netvrdila a sám po zhodnocení podkladů ze své úřední činnosti žádné azylově podstatné skutečnosti v této oblasti nezjistil. Dle Informací OAMP samotné ukrajinské razítko v pase neznamená automaticky nějaký postih; osoba s ukrajinským razítkem je pouze podrobněji dotazována na důvody cestování přes Ukrajinu a na detaily samotné cesty. Tvrdí-li pak žalobkyně, že v Bělorusku jsou pronásledováni všichni, kdo projeví svůj nesouhlas s válkou na Ukrajině a režimem v Rusku a Bělorusku, pak soud toto tvrzení nijak nerozporuje, ale konstatuje, že nebylo prokázáno, že by žalobkyně byla aktivní odpůrkyní války a režimu a své názory dávala veřejně najevo, aby za ně mohla být stíhána. Žalobkyně není politicky aktivní, neprojevila nic, za co by mohla být trestně stíhána v Bělorusku, na sociálních sítích či obdobným způsobem.

32. Soud nijak nerozporuje možný zájem běloruských orgánů veřejné moci o osobu žalobkyně v případě jejího návratu do Běloruska. Tento možný zájem ostatně vyplývá i z výše citovaných Informací OAMP. Skutečnost, že se běloruské orgány veřejné moci při vstupu osob na území Běloruska zajímají o důvody a průběh cesty, a že se zajímají o přeshraniční pracovníky (jejichž práci v zahraničí jsou běloruské agentury práce povinny hlásit) nelze považovat za pronásledování. Dle ustanovení § 2 odst. 4 zákona o azylu se pronásledováním rozumí závažné porušení práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování. Nepostačí tedy, půjde-li o pouhou zvýšenou pozornost orgánů veřejné moci a s ní spojené nepříjemnosti (v tomto případě zvýšená kontrola na hranicích a možné předvolání k výsledku po návratu ke skutečnostem týkajícím se pobytu a aktivit v zahraničí), byť v jednotlivých případech mohou být vnímány intenzivně, pokud tyto nepříjemnosti ve svém celku nedosáhnou takové intenzity a systematičnosti, že u dotčené osoby ve zcela zásadní míře snižují kvalitu prožívání a berou životní perspektivu a že v ní vyvolávají silný pocit celkové bezvýchodnosti a beznadějnosti její situace. Intenzita uvedených ústrků musí být objektivní v tom smyslu, že by jimi byly výše uvedené negativní životní pocity působeny zpravidla i u jiných jedinců nacházejících se ve státě původu žadatele o azyl v obdobné situaci (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2012, č. j. 6 Azs 4/2012–67).
33. Co se pak týče obav žalobkyně z návratu do Běloruska coby žadatelky o azyl, soud konstatuje, že bez ohledu na úspěšnost žádosti jsou informace o její žádosti a způsobu jejího vyřízení správními orgány a soudem tajné a tyto údaje nejsou předávány do zahraničí. Žalovaná tedy není vystavena žádnému riziku. Ze správního spisu ani nevyplývají informace, že by běloruští občané vracející se ze zahraničí, kteří běloruské úřady sami informovali o své neúspěšné žádosti o azyl, byli jakkoli pronásledováni. Žalobkyně není ani

příbuznou či osobou blízkou osoby, které byla udělena mezinárodní ochrana a o které by to byla tato skutečnost a její důvody běloruským úřadům známa.

34. Lze tak uzavřít, že žalobkyni vzhledem k popsaným okolnostem v případě návratu do Běloruska pronásledování, nelidské zacházení či jiná újma z politických ani jiných důvodů nehrozí a v tomto ohledu jsou závěry žalovaného správné.
35. Žalobkyně podané žalobě poukázala na celou řadu případů, kdy soudy žalobě vyhověly, žádný z případů však není přílehlavý věci žalobkyně. Žalobkyně není a nebyla politicky aktivní, nehrozí jí vyžezzení jejího azylového příběhu a nehrozí jí ani aktivní zapojení do války coby osoby podléhající branné povinnosti. Žalobkyně také není osobou v důchodovém věku, která by byla plně odkázána na péči jiné osoby, není ani finančně závislá pouze na přiznaném starobním či invalidním důchodu. Žalobkyně v České republice pobývá poměrně dlouhou dobu, po kterou se jistě stihla integrovat v českém prostředí, nicméně nikoli tak dlouhou dobu, aby se zpřetrhaly vazby na Bělorusko natolik, že by nebyla schopna se začlenit do života tam například z důvodu jazykové bariéry, úplné ztráty rodinných, sociálních a kulturních vazeb apod., získat tam coby stále ekonomicky aktivní osoba stabilní zdroj příjmů a zajistit si základní životní podmínky.
36. Co se pak týče tvrzení žalobkyně, že její zdravotní stav je důvodem k udělení humanitárního azylu, soud připomíná, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Udělení humanitárního azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu je na volné úvaze příslušného správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003-38, a rozsudek ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004-72). Soud neshledal tvrzený nepříznivý zdravotní stav za případ hodný zvláštního zřetele ve smyslu § 14 zákona o azylu, takovou skutečností je např. vysoký věk, zdravotní stav u osob zvláště těžce postižených nebo nemocných, příchod z oblastí postižených humanitární katastrofou apod. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55). Žalobkyně trpí bolestmi po zlomenině obratle není však osobou zcela závislou na péči jiné osoby. Dle zprávy z urgentního příjmu Krajské zdravotní a.s. – Nemocnice Chomutov o. z. ze dne 30. 7. 2024 byla žalobkyně vyšetřována pro bolesti hlavy, bylo jí provedeno CT vyšetření – bez patologického nálezu. Dle zprávy ortopeda MUDr. J. K. ze dne 5. 9. 2024 žalobkyně trpí přetrvávajícími bolestmi bederní páteře při sezení a delším stojí po pádu v roce 2022, dochází na rehabilitace, na delší vzdálenosti nosí bederní pás, její stav je stabilizovaný. Z těchto zpráv vyplývá, že zdravotní stav žalobkyně je v podstatě dlouhodobě neměnný. Samotná skutečnost, že žalobkyně potřebuje běžnou lékařskou péči a pobírá invalidní důchod III. stupně není důvodem zvláštního zřetele hodným pro udělení humanitárního azylu. Ve správním řízení (ani v řízení před soudem) nebyly zjištěny žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možné vyslovit závěr o nedostupnosti adekvátní lékařské péče v Bělorusku odpovídající potřebám žalobkyně. Soud se v tomto ohledu ztotožňuje se závěrem žalovaného, který u žalobkyně důvody zvláštního zřetele hodné neshledal.
37. Co se pak týče tvrzení žalobkyně, že má problémy se synem, tato otázka není pro toto řízení relevantní, syn žalobkyně je rakouským občanem a žije v Rakousku, hodnocení zásahu správního rozhodnutí do rodinného života žalobkyně ve vztahu k jejímu synovi, tak není na místě. Ze screenshotu zprávy konzulky E. N. žalobkyni vyplývá, že Česká republika v současnosti nevydává krátkodobá schengenská víza běloruským občanům a má-li syn žalobkyně rakouské občanství, je třeba se obrátit na rakouské velvyslanectví. Žalobkyni nic nebrání, aby odešla k synovi a zajistila si legální pobyt v Rakousku, nechce-li se vrátit do

Běloruska. Skutečnost, že syn žalobkyně žije v Rakousku a je rakouským státním občanem na posouzení žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu na území České republiky nic nemění. K tomu soud dodává, že dle informací OAMP nic nenasvědčuje tomu, že by žalobkyni v Bělorusku hrozilo pronásledování z důvodu, že její rodinný příslušník žije v zahraničí a přijal jiné občanství.

38. Z žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany a z protokolu o pohovoru k této žádosti je zřejmé, že se žalobkyně snaží legalizovat prostřednictvím žádosti o mezinárodní ochranu svůj pobyt na území České republiky. Soud proto připomíná, že smyslem azylového řízení není legalizování pobytu na území České republiky, neboť pro takový účel obsahuje právní řád odlišné nástroje, jak již judikoval ve svém rozsudku Nejvyšší správní soud ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004-55.
39. Na základě výše uvedeného soud vyhodnotil žalobu jako nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
40. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch a žalovanému nad rámec jeho běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly, a proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 1. dubna 2025

JUDr. Petr Černý, Ph.D. v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.